

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN MÄÄRÄYS (ensimmäinen jaosto)

14 päivänä toukokuuta 2008*

Asiassa C-109/07,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka prud'homie de pêche de Martigues (Ranska) on esittänyt 17.12.2006 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 20.2.2007, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Jonathan Pilato

vastaan

Jean-Claude Bourgault,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja P. Jann sekä tuomarit A. Tizzano (esittelevä tuomari), A. Borg Barthet, E. Levits ja J.-J. Kasel,

julkisasiamies: V. Trstenjak,
kirjaaja: R. Grass,

kuultuaan julkisasiamiestä,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

on antanut seuraavan

määräyksen

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee tietyistä kalavarojen teknisistä säilyttämistoimenpiteistä 29.4.1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 894/97 (EYVL L 132, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 8.6.1998 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 1239/98 (EYVL L 171, s. 1; jäljempänä asetus N:o 894/97), 11 a artiklan tulkintaa ja pätevyyttä.

- 2 Tämä pyyntö on esitetty oikeudenkäynnissä, jonka asianosaisina on kaksi Martiguesin merenkulkuasioista vastaavassa viranomaisessa rekisteröidyn kalastusaluksen päällikköä, Pilato ja Bourgault, ja joka koskee sitä, että Bourgault on käyttänyt ”thonaille”-nimistä kalastusvälinettä.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön säännöstö

- 3 Asetuksen N:o 894/97 11 a artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Aluksella ei 1 päivästä tammikuuta 2002 saa pitää yhtä eikä useampaa ajoverkkoa, jotka on tarkoitettu liitteessä VIII lueteltujen lajien pyyntiin, eikä harjoittaa niillä kalastustoimintaa.

2. Ajoverkkoilla pyydettyjen liitteessä VIII lueteltujen lajien purkaminen aluksesta kielletään 1 päivästä tammikuuta 2002.

3. Aluksella saa lippujäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten myöntämällä luvalla 31 päivään joulukuuta 2001 pitää yhtä tai useampaa 1 kohdassa tarkoitettua ajoverkkoa tai harjoittaa niillä kalastustoimintaa. --

--”

4 Muun muassa tonnikala kuuluu tämän asetuksen liitteessä VIII lueteltuihin lajeihin.

Kansallinen säännöstö

5 Prud’homie de pêche de Martiguesista säädetään viidennen rannikkoarrondissementin vesillä harjoitettavan meri- ja rannikkokalastuksen sääntelystä 19.11.1859 annetulla asetuksella (décret du 19 novembre 1859 portant règlement de la pêche maritime côtière dans le cinquième arrondissement maritime), sellaisena kuin se on muutettuna 25.1.1990 annetulla asetuksella nro 90-95 (JORF 27.1.1990, s. 1155; jäljempänä vuoden 1859 asetus).

6 Vuoden 1859 asetuksen 5 §:n mukaisesti prud’hommesien yhteisöjen jäseniä ovat kalastusalusten päälliköt, jotka ovat harjoittaneet tätä ammattia vuoden ajan sen prud’homien tuomiopiirin alueella, jonka jäseniksi he pyytävät saada päästä.

- 7 Tämän asetuksen 7 §:n mukaan prud'homien tuomarit valitaan yhteisön jäsenistä, jotka ovat harjoittaneet kalastustoimintaa kymmenen vuoden ajan.
- 8 Kyseisen asetuksen 17 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Prud'homie de pêche tuomareiden toimivalta määritellään seuraavasti:

1. Vain prud'homie de pêche tuomareilla on yksinomainen toimivalta käsitellä kaikki kalastajien väliset oikeusriidat, jotka ovat ilmenneet alueella, jota heidän toimivaltansa koskee, kalastustoiminnan ja siihen liittyvien seikkojen ja toimenpiteiden yhteydessä; heidän päätöksiinsä ei voi hakea muutosta eikä niistä voi valittaa tai tehdä kassaatiovalitusta.

Tämän seurauksena ja jotta mahdollisimman monen riidan, vahingon tai onnettomuuden syntyminen voitaisiin estää, heidän tehtäviinsä kuuluu Inscription maritimen asiamiehen alaisuudessa erityisesti

selvittää asiat, jotka koskevat sitä, miten kalastajat jakavat keskenään meren ja yleisen merialueen käytön,

määrittää, mitkä paikat ja vuorot, jotka määritetään arpomalla tai sopimuksella, sekä pysähdyspaikat ja lähtöpaikat on osoitettu kutakin kalastustyyppiä varten,

laatia järjestys, jossa kalastajien on laskettava verkkonsa päivällä ja yöllä,

vahvistaa ne kellonajat päivällä ja yöllä, jolloin tiettyjen kalastusmenetelmien harjoittajien on annettava tilaa muiden menetelmien harjoittajille, ja

lopuksi toteuttaa kaikki järjestystä koskevat toimenpiteet ja varotoimenpiteet, joista ei säädetä tässä asetuksessa niiden monimuotoisuuden ja suuren lukumäärän takia.

2. Prud'homie de pêchen tuomarit hallinnoivat yhteisön asioita.

3. Prud'homie de pêchen tuomarit osallistuvat 9.1.1852 annetun lain 16 §:n mukaisesti rannikkokalastusta koskevien rikkomusten tutkintaan ja toteamiseen.”

9 Vuoden 1859 asetuksen 18 §:ssä säädetään, että ennen kuin prud'homien tuomarit aloittavat tehtävissään, he vannovat kotipaikkansa juge de paix'n (rauhantuomari) edessä valan, jonka sisältö on seuraava:

”Vakuutan hoitavani prud'homie de pêchen tuomarin tehtävät uskollisesti, huolehtivani tarkasti rannikkokalastuksesta annettujen asetusten täytäntöönpanosta, noudattavani esimiesteni minulle antamia määräyksiä ja ilmoittavani asetuksia koskevista rikkomuksista rauhallisesti ja rikkomusten tekijöitä suosimatta.”

10 Vuoden 1859 asetuksen 22 §:ssä, joka koskee prud'homien tuomareiden erottamista, säädetään seuraavaa:

”Inscription maritimen johtaja voi erottaa prud'homie de pêchen tuomarit Inscription maritimen hallintovirkamiehen ennalta suorittaman tutkinnan jälkeen.

Kauppalaiivastosta vastaava ministeri voi hajottaa prud'homien Inscription maritimen johtajan ehdotuksesta. --

Erotetut prud'homien tuomarit voidaan valita tehtäviinsä uudestaan vasta kolmen vuoden kuluttua erottamispäivästä.

--”

11 Vuoden 1859 asetuksen 24 §:ssä, jossa säädetään kontradiktorisesta menettelystä prud'homie de pêchessä, säädetään muun muassa, että prud'homien tuomareiden päätöksenteko on salaista.

12 Vuoden 1859 asetuksen 25 §:n ensimmäisessä momentissa säädetään, että ”prud'homien tuomareiden antamat tuomiot ovat välittömästi täytäntöönpanokelpoisia”.

13 Vuoden 1859 asetuksen 26 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Inscription maritimen hallintovirkamies tai hänen valtuuttamansa henkilö osallistuu tarpeelliseksi katsoessaan tribunalin istuntoihin ja neuvotteluihin, mutta vain varmistaakseen, että kaikki tapahtuu sääntöjenmukaisesti.”

14 Lopuksi vuoden 1859 asetuksen 27 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Kun kaksi tribunal de prud'homme katsoo saman asian osalta, että niillä on toimivalta käsitellä sitä, lainkäyttötoimivaltaa koskeva kiista saatetaan virkateitse Inscription maritimen johtajan käsiteltäväksi.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 15 Ennakkoratkaisupyynnön esittämisestä tehdystä päätöksestä käy ilmi, että prud'homie de pêche de Martiguesin ensimmäinen tuomari totesi 12.6.2006, että Bourgault'n aluksella oli "thonaille"-niminen kalastusväline, jonka avulla Bourgault oli pyytänyt 15 tonnikalaa.
- 16 Pilato saattoi 6.12.2006 prud'homie de pêche de Martiguesin käsiteltäväksi Bourgault'ta koskevan valituksen, jossa hän väitti, että koska thonaille on asetuksen N:o 894/97 11 a artiklassa tarkoitettu "ajoverkko", sen käyttö on kielletty. Pilato väitti näin ollen, että siitä, että Bourgault pyyi 15 tonnikalaa kielletyllä kalastusvälineellä, aiheutui hänelle vahinkoa, koska markkinoille saatettiin kalaa, joka on kalastettu laittomilla välineillä ja alhaisemmin kustannuksin kuin mitä sääntöjenmukaisissa olosuhteissa tapahtuvasta kalastuksesta olisi aiheutunut. Näistä syistä hän vaati, että prud'homie de pêche de Martigues lausuu sen vahingon korvaamisesta, joka hänelle on aiheutunut Bourgault'n harjoittaman vilpillisen kilpailun seurauksena.
- 17 Prud'homie de pêche de Martiguesissa 17.12.2007 pidetyn istunnon aikana Bourgault myönsi tosiseikat, joista häntä moitittiin, mutta kiisti thonailleen olevan asetuksen No 894/97 11 a artiklassa tarkoitettu "ajoverkko" ja asetti kyseenalaiseksi tämän säännöksen pätevyden.
- 18 Näin ollen prud'homie de pêche de Martigues päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:
- "1) Onko [asetuksen N:o 894/97] 11 a artiklaa -- tulkittava siten, että siinä kielletään myös sellaiset verkot, jotka eivät ajelehdi tai ajelehtivat hyvin vähän, koska ne on kiinnitetty ajoankkuriin?

- 2) Onko [asetuksen N:o 894/97] 11 a artiklan 1 ja 2 kohta – – pätevä siltä osin kuin
- a) sen tavoite vaikuttaa olevan puhtaasti ympäristöä koskeva, vaikka sen oikeudellinen perusta on [EY:n perustamissopimuksen 43 artikla, josta on muutettuna tullut EY 37 artikla],
 - b) siinä ei määritellä ajoverkkoa eikä siis määritellä selkeästi sen soveltamisalaa,
 - c) sen perustelut eivät ole selkeät,
 - d) siinä ei oteta huomioon saatavilla olevia tieteellisiä ja teknisiä tietoja, yhteisön eri alueiden ympäristöolosuhteita eikä siinä säädettävästä kiellosta johtuvia etuja ja kustannuksia,
 - e) se on suhteeton asetettuun tavoitteeseen nähden,
 - f) se on syrjivä, koska siinä kohdellaan samalla tavoin maantieteellisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti hyvin erilaisia tilanteita,

- g) siinä ei säädetä minkäänlaista poikkeusta sellaisia kalastajia varten, jotka harjoittavat pienimuotoista kalastusta, kuten thonaille-tyyppisellä verkolla tapahtuvaa kalastusta, joka sen lisäksi, että se on Välimerellä perinteisesti käytetty kalastusmuoto, on myös elintärkeä väestölle, joka sitä harjoittaa, ja on tämän lisäksi erittäin valikoiva[?]"

Yhteisöjen tuomioistuimen toimivalta

- 19 Aluksi on selvitettävä, onko prud'homie de pêche de Martigues EY 234 artiklassa tarkoitettu "tuomioistuin" ja onko yhteisöjen tuomioistuin näin ollen toimivaltainen lausumaan sille esitetyistä kysymyksistä.
- 20 Euroopan unionin neuvosto ja Euroopan yhteisöjen komissio, jotka eivät ole esittäneet varsinaista väitettä toimivallan puuttumisesta, ovat ilmaisseet joitakin epäilyjä siitä, onko ennakkoratkaisupyynnön esittänyt elin tuomioistuin, kun otetaan erityisesti huomioon prud'homie de pêchen tuomareiden erottamista koskevat edellytykset ja sen valan sisältö, joka heidän on vannottava ennen tehtävissään aloittamista, sekä se seikka, että prud'homie hoitaa joitakin tehtäviään Inscription maritimen asiamiehen alaisuudessa.
- 21 Ranskan hallitus sen sijaan väittää, että prud'homie de pêche de Martigues täyttää kaikki yhteisön oikeuskäytännössä asetetut kriteerit, jotta se voidaan määrittellä EY 234 artiklassa tarkoitetuksi "jäsenvaltion tuomioistuimeksi", ja muun muassa sen kriteerin, joka koskee ennakkoratkaisupyynnön esittäneen elimen riippumattomuutta.
- 22 Tältä osin on muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan arvioitaessa sitä, onko ennakkoratkaisua pyytävä elin EY 234 artiklassa tarkoitettu "tuomioistuin",

mikä on pelkästään yhteisön oikeuden perusteella ratkaistava kysymys, yhteisöjen tuomioistuin ottaa huomioon useita seikkoja, joita ovat muun muassa elimen lakisääteisyys, pysyvyys, sen tuomiovallan pakottavuus, menettelyn kontradiktorisuus, toimiminen oikeussääntöjen soveltajana ja riippumattomuus (ks. mm. asia C-54/96, Dorsch Consult, tuomio 17.9.1997, Kok. 1997, s. I-4961, 23 kohta; asia C-53/03, Syfait ym., tuomio 31.5.2005, Kok. 2005, s. I-4609, 29 kohta ja asia C-246/05, Häupl, tuomio 14.6.2007, Kok. 2007, s. I-4673, 16 kohta).

23 Siltä osin kuin erityisemmin on kyse ennakkoratkaisupyynnön esittäneen elimen riippumattomuudesta, tämä vaatimus edellyttää, että kyseinen elin on suojattu sellaisilta ulkoisilta toimenpiteiltä tai painostuksilta, jotka voivat vaarantaa sen jäsenten päätöksenteon riippumattomuuden heidän ratkaistavakseen saatettujen asioiden osalta (asia C-506/04, Wilson, tuomio 19.9.2006, Kok. 2006, s. I-8613, 51 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

24 Yhteisöjen tuomioistuimella on ollut myös tilaisuus täsmentää, että tällaiset riippumattomuuden ja puolueettomuuden takeet edellyttävät sellaisten sääntöjen olemassaoloa, jotka koskevat muun muassa elimen kokoonpanoa, nimitystä ja toimikauden kestoa sekä perusteita, jotka koskevat elimen jäsenten pidättymistä päätöksenteosta, jääviyttä ja erottamista, ja joiden perusteella yksityisten perustellut epäilyt siltä osin, onko kyseinen elin täysin ulkopuolisen vaikutusvallan ulottumattomissa, ja siltä osin, onko se täysin puolueeton vastakkain oleviin intresseihin nähden, voidaan sivuuttaa (ks. vastaavasti em. asia Dorsch Consult, tuomion 36 kohta; asia C-103/97, Köllensperger ja Atzwanger, tuomio 4.2.1999, Kok. 1999, s. I-551, 20–23 kohta; asia C-17/00, De Coster, tuomio 29.11.2001, Kok. 2001, s. I-9445, 18–21 kohta ja em. asia Wilson, tuomion 53 kohta). Jotta voidaan katsoa, että ennakkoratkaisupyynnön esittäneen elimen riippumattomuutta koskeva edellytys täyttyy, oikeuskäytännössä edellytetään tältä osin muun muassa, että tapaukset, joissa tämän elimen jäsenet voidaan erottaa, määritetään nimenomaisissa lainsäädännön säännöksissä (ks. tältä osin em. asia Köllensperger ja Atzwanger, tuomion 21 kohta ja asia C-516/99, Schmid, tuomio 30.5.2002, Kok. 2002, s. I-4573, 41 kohta).

25 Nyt esillä olevassa asiassa yhtäältä vuoden 1859 asetuksesta ja yhteisöjen tuomioistuimelle esitetyistä huomautuksista käy ilmi, että prud'homie de pêche tuomarit ovat ainakin joidenkin toimintojensa osalta hallinnollisen valvonnan alaisuudessa.

- 26 Vuoden 1859 asetuksen 17 §:n 1 momentista nimittäin seuraa nimenomaisesti, että prud'homie de pêche tuomarit harjoittavat useita tehtäviä "Inscription maritimen asiamiehen alaisuudessa". Tähän samaan hallintoon kuuluvalla viranomaisella on tämän asetuksen 27 §:n nojalla myös toimivalta ratkaista mahdolliset lainkäyttötoimivaltaa koskevat kiistat, joissa on vastakkain useita prud'homie de pêchejä.
- 27 Lisäksi on todettava, että kyseisen asetuksen 18 §:ssä edellytetään, että prud'homie de pêche tuomarit vannovat valan, jossa he vakuuttavat muun muassa "noudattavansa esimiestensä antamia määräyksiä".
- 28 Toisaalta ei ole käynyt ilmi, että prud'homie de pêche tuomareiden erottamiseen sovellettaisiin erityisiä takeita, joiden avulla voidaan sivuuttaa perustellut epäilyt siitä, onko kyseinen elin täysin ulkopuolisen vaikutusvallan ulottumattomissa.
- 29 Näin ollen vuoden 1859 asetuksen 22 §:n mukaisesti Inscription maritimen johtaja voi erottaa prud'homie de pêche tuomarit pelkän ennakkotutkinnan jälkeen, eikä kyseisessä säännöksessä tai muussa tämän asetuksen pykälässä täsmennetä syitä, joiden perusteella mahdollinen erottaminen voidaan tehdä.
- 30 Näin ollen ei voida katsoa, että prud'homie de pêche de Martigues täyttää ennakkoratkaisupyynnön esittäneen elimen riippumattomuutta koskevan edellytyksen, sellaisena kuin se on määritelty tämän määräyksen 23 ja 24 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä.
- 31 Edellä todetusta seuraa, että prud'homie de pêche de Martigues ei ole EY 234 artiklassa tarkoitettu tuomioistuin. Näin ollen on todettava yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 92 artiklan 1 kohdan ja 103 artiklan 1 kohdan nojalla, että yhteisöjen tuomioistuin ei selvästi ole toimivaltainen vastaamaan esitettyihin kysymyksiin.

Oikeudenkäyntikulut

32 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on väli-vaihe prud'homie de pêche de Martiguesissa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kyseisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on määrännyt seuraavaa:

Euroopan yhteisöjen tuomioistuin ei selvästi ole toimivaltainen vastaamaan kysymyksiin, jotka prud'homie de pêche de Martigues on esittänyt 17.12.2006 tekemällään päätöksellä.

Allekirjoitukset